

14. okt. 1972

FAKTA

Dato:

14. okt. 1972

Sidetæl:

Rød blå bd 12 s. 26-33

Generelle kommentarer:

Johann Wolfgang Goethe. Tysk forfatter, filosof og videnskabsmand (1749-1832).

André Gide. Fransk forfatter (1869-1951).

Paul Valéry. Fransk digter og filosof (1871-1945).

TRANSSKRIFTION

14-10-72.

c. 4 m

papir – lærred – træ !

Man må være klar over at de forestillinger man benytter sig af, som er tankebevægelsens baggrund, simpelthen består af hele kunsthistorien, måske med særlig vægt på modernismen. Det betyder at tankerne og handlingerne foretages i forhold til en a priori viden om kunst. Det jeg laver ville være utænkeligt uden denne baggrund.

Gør man det tankeexperiment at forestille sig (det umulige) at denne baggrund ikke eksisterede hvad ville så ske? Simpelthen det at så ville man ikke kunne sætte produktet i relation til begrebet kunst da det ville være at vurderer det ud fra forhold det ikke var opstået af.

Lad os som eksempel tage begrebet Billede — der er kolossalt mange forskellige slags billeder — og man kan ikke fremføre påstanden at alle billeder udspringer fra eller tilhører begrebet kunst. Et fotografisk billede kan have en ren dokumentarisk værdi men det kan også have en kunstnerisk (begge dele kan forekomme i samme foto) men da må det være udsprunget fra en kunstnerisk forestillingsverden.

Hvis man står overfor et objekt der af den ene eller anden årsag er så interessant at man ønsker at fotografere det, hvilke kriterier går man så ud fra når man ser i kameraets søger på objektet? Naturligvis at tage et billede der så fyldestgørende som muligt gengiver de egenskaber ved objektet som man finder interessant, en gengivelse der kommer så tæt som muligt på den måde hvorpå man ser objektet i virkeligheden. Man anlægger ikke æstetisk formalistiske billedmæssige synspunkter med mindre de kan tjene dette formål.

Vi står her med fotografiet overfor en billedform der udemærket kan klare sig uden kunstnerisk baggrund, og næsten udelukkende er betinget af rent teknisk data. (At man også kan lave fotografier ud fra en kunstæstetisk synsvinkel er en anden sag)

Den interesse dette foto kan have ligger altså næsten kun på den genstand som det gengiver.

Det som vil ske hvis man fjerner den kunstneriske baggrund fra ens tanke og handling er at en anden baggrund må indtage dens plads, d.v.s der må være en årsag til tanken og især handlingen. Vi har simpelthen fjernet kunsten, stillet os udenfor den. Er det nu absolut nødvendigt at vælge et andet bestemt område (sociologi – videnskab – journalistik – o.l.) for at kunne producere – billeder f.eks?

Der er jo en mængde ting her i verden som man synes er interessante og som man kunne tænke sig at beskæftige sig med på den ene eller anden måde, og det behøver ikke at være knyttet til nogen nærmere fikseret baggrund. Man kunne jo f.eks interessere sig for disse ting for deres

egen skyld uden absolut at skulle betragte dem ud fra en bestemt synsvinkel.

En slags professionel amatørvirksomhed (Goethe – Gide – Valery – og flere). Det alene at være maler forekommer min natur at være for begrænset og ufrit – et meget, meget lille snævert område – som ikke fuldtud tilfredstillende mig.

Det er jo sikkert derfor jeg hverdag overfor mine “R+B” produkter stiller spørgsmålet? hvad sker der egentlig? Et nogenlunde tilfredsstillende svar kan jeg kun finde hvis jeg stabler hele kunsthistorien – æstetikken på benene – kort sagt hele kunsten forestillings og begrebsverden. Det er på en eller anden måde for abstrakt for mig. Dette med at markerer rummet – at noget har eksistens ikraft af sig selv – blot er tilstede – at der sker en større eller mindre reaktion i øjet - dette er mig ikke rigtig nok.

Hvergang jeg har lavet en ting og skal vurderer den er jeg helt ude at skide jeg synes simpelthen ikke der er noget at vurderer – det kan selvfølgelig skyldes at det jeg laver simpelthen er for daarligt – men det er nu ikke alene det. Det er en eller anden tomhed som møder mig.

Det er en helt anden fornemmelse naar jeg tager mine daglige tyve minutters Yoga – det føler jeg er noget som direkte har tilknytning til min tilværelse, hvorimod dette, at male, føles som en vane – noget jeg gør fordi jeg nu engang er begyndt på det.

Det er dette der gør at jeg ustandselig søger ud af maleriet – forsøger at sprænge de grænser jeg har placeret mig selv i ved at være maler – ved at føle det som en eller anden forbandet forpligtelse.

Jeg tror “R+B” er et udmærket udtryk for den situation jeg befinder mig i. Den er udtryk for at jeg vil tvinge mig selv til at vælge kunsten og med stort K – men dette valg har ikke fået mig til at føle mig mindre magtesløs overfor kunsten og det udsigtsløse i den.

Hvad om man simpelthen valgte at vende ryggen til kunsten, begynde helt forfra et helt andet sted?

Straks dukker et andet problem op. Hvilke sted? For er sandheden ikke den at jeg ikke er manden med de mange (og gode) ideer? Jeg har ikke helt øjeblikkeligt noget der trænger sig så kraftigt på at det må laves – jeg kunne godt tænke mig at lave film, men jeg har simpelthen ingen filmideer – jeg kunne for så vidt også godt tænke mig at skrive, men jeg har ingenting at skrive om – og det samme gælder kunsten – jeg har ingen ideer.

Jeg bliver egentlig altid så misundelig når jeg høre om folk der har så mange spændende projekter de brænder efter at komme i gang med – jeg har overhovedet ingen. Så har jeg fundet på “R+B”, der giver mig illusionen af at have, i det mindste, en idee – eet projekt – men jeg kunne uden at kny holde inde med dette arbejde den dag i dag.

Her står jeg altså uden ideer, uden projekter – med andre ord med et ideal om at hvis man ikke har ideer og projekter så er man solgt til

stanglakrids. Det er jo dog alene en kendsgerning — der er intet jeg er helt vild for at komme til at lave.

Men — er det egentlig ikke vidunderligt? Tænk hvad jeg slipper for af problemer og bekymringer der opstår af at man har en idee eller et projekt til et eller andet og så kan ikke komme til at realisere det — man er helt slået ud — fordi man har gjort disse projekter til selve ens livsindhold — uden realiseringen af disse er ens tilværelse meningsløs. At have ideer og projekter er ensbetydende med at have ærgerrighed og ambitioner — at stræbe efter noget — et mål man skal nå — man anser sig selv for så vigtig at hele livet kommer til at dreje sig om denne egoets realisering — alt dette slipper jeg for, ikke fordi jeg ingen ambitioner har — for det har jeg, men fordi jeg ingen ideer har, fordi der ikke er noget bestemt jeg vil — ingen vocation.

Selvfølgelig har også jeg ambitioner og ærgerrighed, det er jo netop derfor jeg er ked af at jeg ingen ideer og projekter har — fordi jeg synes — tror — det er rigtigt at netop jeg har. Der er dog millioner af mennesker der ikke har hverken ideer eller projekter — hvorfor skulle så netop jeg have det?

Naturligvis er det ikke så godt for en kunstner ikke at have ideer — for da bliver hvad han laver jo bare sådan noget underligt flagrende humørbestemt noget — den ene dag det — den anden dag det — en kunstner bør sandelig have en idee han går ud fra og via den et mål han stræber efter.

Men tænk — det har jeg ikke, jeg gider kun at beskæftige mig med det som interesserer mig og det kan den ene dag være noget helt andet end den foregående og den næste noget helt tredje — fjerde — femte — så jeg er nok ikke nogen rigtig kunstner! Jeg har nu hele mit liv prøvet på at være det, men gang på gang går naturen over optugtelse — der ryger en finke af panden og jeg sidder igen på karruselhesten.

Hvad om man ganske simpelt opgav at spille den rolle — kunstnerrollen? Hvad om man begyndte at beskæftige sig med "alt det andet" og lod kunsten være kunst?

Lil bage af forestillingen for det er et
maleri med en ikonografi som nævner
sig det absolutte nul punkt, at det
i loka befinder sig på dette nul punkt
er grunden til at maleri konventioner
-nen kan opret holdes. Men ellers pre-
-gier der intet på dette maleri ind-
-over at være en person der havde
be-maler med en rød og en blå
farve. Man kan se det - og se
på det - hvordan af hængsler og hvorn
man er.

14-70-72.

C. 4 M

Papir - lærred - tre!

Man må være klar over at de for-
-stillinger man bemærker sig af, som er
konkrete bevegelses begreber, som ellers kan
består af hele kunst historien, måske
med særlig ~~og~~ vægt på modernismen.
Det betyder at konerne og handlingerne
forhøjes i forhold til en 'a priori' uden
om kunst. Det jo hver vilde var

u tænke lidt uden denne baggrund.
Og er man det tænket parvont at frestilte
sig (der umiddelbare) at denne baggrund
i alle eksistende hvad ville så ske?
Simpelt hen det at så ville man
i alle kunne sætte præcisions i relation
til begrebet kunst da det ville være
at undersøge det indfor forholdet det
i alle var opstillet af.
Had os som eksempel tage begrebet
Billede - der g. kældersalt mange for-
-skellige slags billeder - og man kan i alle
fra fere påstanden at alle billeder
udspringer fra eller til hver begrebet
kunst. $\frac{1}{2}$ fotografiske billeder kan
have en ren dokumentarisk værdi
men det kan også have en kunstnerisk
(begge dele kan forekomme i samme foto)
men du må det være udspingset fra
en kunstnerisk frestillingsværdi.
Hvis man står overfor et objekt der
af den ene eller anden årsag er så
indpressant at man ønsker at foto-
-grafere det, hvilke kriterier er man
så indfor når man ser i kamerats
selger på objektet? Naturligvis at
lige et billede der så fyldestgørende
som muligt gengiver de egenskaber ved
objektet som man finder i en pressefoto,
en gengivelse der kan være så tæt som

muligt på den måde hvorpå man ser
objektet i virkeligheden. Men en lægger ikke
de æstetiske formalistiske billedmassige syns-
-punkter med mindre de kan tjene
dette formål.
Vi står her med fotografier over for
en billedform der ude overalt kan
være sig inden kunstnerisk baggrund,
og næsten udelukkende er behjælp af
den tekniske data. (At man også
kan lave fotografier uden en kunst-
-æstetisk ~~syns~~ synsvinkel er en anden
sag).
Den indblik dette foto kan have
ligger altså næsten uden på den op-
-stand som det angiver.
Det som vil ske hvis man fjerner
den kunstneriske baggrund fra ens
hånd og handling er at en anden
baggrund må indtage dens plads,
d. v. s. der må være en årsag til
den handling især handlingen.
Vi har simpelthen fjernet kunstneren,
stillet os uden for den. Er det nu
absolut nødvendigt at vælge et
anden bestemt område (sociologi-
videnskab - journalistik - v.l.) for at
kunne præcisere - billedet f. eks?
Der er en mængde ting her i verden
som man synes er interessante og
som man kunne tænke sig at be-

- skæftige sig med mig den ene eller anden
måde, og det behøver ikke at være
knyttet til nogen normal filsofisk bag-
grund. Man kunne jo f. eks. interessere
sig for disse ting for deres egen skyld
uden absolut at skulle behøve dem
ud fra en bestemt synsvinkel.
En slags professionel amatørisme
- bud (Goethe - Gide - Valery - y flere).
Det ulene at være maler for ham
min natur at være for begrebet
og njet - at meget, meget lille smøvel
dom råde - som ikke fuldtud tilfredsstillte
mig.
Der er jo således derfor jo hverdag
over for mine "R+B" projekter stiller
spørgsmålet: hvad sker der egentlig?
Et godt eksempel tilfredsstillende svar
kan kun findes hvis jo stikker
hele kunsthistorien - og betragter på
betone - hvor sagt hele kunsten for-
- stillings og begrebsverden. Det er mig
en eller anden måde for udtryk
for mig. Dette med at maler normalt
at meget her eksistens i kraft af sig
selv - blot er tilstedeværelse - at der skal
en større eller mindre reaktion i givet
- ~~at~~ dette er mig, ikke rigtig nok.
Hver gang jo her level en ting og skal
vunder den er jo helt ude at stride

Jeg synes simpelt hen i alle den er noget
et vunder - det kan selv føle sig glæde -
-des at det jeg lærer. Simpelt hen er
for dærligt - men det er mig i alle
alene det. Det er en eller anden
formhed som migter mig.
Det er en helt anden fremme
når jeg tager mine daglige lyve minimer
nyde - det føler jeg er noget som direkte
har til kræfter mig til min tilværelse,
hvori med dette, at male føles som
en vane - noget jeg gør fordi jeg nu
en gang er begyndt på det.
Det er dette der gør at jeg ustand-
-selig søger ud af maleri - for sig
at sprænge de grænser jeg har placeret
mig selv i, ved at være maler - ved
at føle det som en eller anden
forbunden forpligtelse.
Jeg tror "R+B" er et ude mellem
udtryk for den situation jeg befinder
mig i. Den er udtryk for at jeg vil
bringe mig selv til at være uuden
med stort k - men dette valg
er i alle føle mig til at føle
mig mindre magtesløs over for kun-
-sten og den udsigtsløse i den.
Hvad om man simpelt hen vælger
at vende ryggen ryggen til verden,
begynde helt forfra et helt andet

Sted?

Straks tænker al undet problem og
Hvilke sted? For s. sondheden i lide
den at j's i lide er man den med de
mange (og gode) ideer? J har i lide
helt offentligligt noget der trænger sig
så kraftigt på at det må laves -
j's kunne godt tænke mig at lave
film, men j's har simpelthen ingen
film ideer - j's kunne måske også godt
tænke mig at skrive, men j's har ingen
- ting at skrive om - og det som me
get lide kunsten - j's har ingen ideer.
J's blive egentlig altid så misundelig
når j's høre om projekter de brøder
mange spontane projekter de brøder
efter at kunne se især med - j's har
over hovedet ingen. Så har j's fundet
på "R+B" der giver mig illusionen
af at have, i det mindste, en
idee - et projekt - man j's kunne
uden at kun holde inde med
de to arbejde den dag i dag.
Her står j's altså uden ideer, uden
projekter - med andre ord med et
ideal om at hvis man ikke har
ideer og projekter så er man solgt til
sking la krids. Det er jo dog ulene
en handelsgerning - der er intet j's

er helt vilde for at komme til at lave.
Man - er det egentlig ikke vidunderligt?
Tænk hvad jø skipper for af proble-
-mer og betragninger der opstår af
at man har en idee eller et pro-
-jekt til et eller andet og så kan
man ikke komme til at realisere
det - man er helt stilet ud - fordi
man har gjort disse projekter til selve
ens livsindhold - uden realiseringen af
disse er ens tilværelse meningsløs.
At have ideer og projekter er ens be-
-tydende med at have energi og
ambitioner - at strebe efter noget
et mål man skal nå - man ønsker
sig selv for så vidt at hele livet
kommer til at dreje sig om den
~~selv~~ eneste realisering - alt dette
skipper jø for, ikke fordi jø ingen
ambitioner har - for der har jø, ~~for~~
man fordi jø ingen ideer har, fordi
der ikke er noget bestemt jø vil-
ingen vocation.
Selv fulgt har også jø ambitioner
og energi, der er jø netop derfor
jøs er bød af at jø ingen ideer og
projekter har - fordi jø synes - har -
der er højst at netop jø har.
Der er dog millioner af mennesker

der ikke har tvivlen i dem eller tvivlen
hvorfor skulle så netop jeg have det?
Næsten ingen er der ikke så godt som en
kunstner ikke at have ideer - for da
bliver hvad han laver for bare sådan
nogen underligt fløjende hermed bestand
nagt - den ene dag det - den anden
der - en kunstner bør selvfølgelig have
en idee han går ud på og i den
et mål han søger af sig ikke, ja
Men tank - det her ja ikke, ja
gider kun at beskrive mig med
det som i pressen mig og det
kan den ene dag være noget helt
under end den foregående og den næste
nogen helt bredt - præcis - ja - så
jeg er nok ikke nogen rigtig kunstner!
Ja har mi hele mit liv prøvet på
at være det, men gang på gang går
naturen over op til læse - der ryger en
finke af punden og ja sidder igen
på karussel hesten.
Hvad om man ønsker simpelt
opgav at spille den rolle - kunst-
-nerrollen? man begrundet at beskrive
sig med "alt det andet" og lod
kunstneren være kunst?